

PROJEKT CraftEdu: ENERGETICKÁ OBNOVA BUDOV POTREBUJE DOBRE VYŠKOLENÝCH REMESELNÍKOV

Ing. Pavol Kováčik, PhD., MBA,
prezident Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska
RNDr. Ing. František Doktor,
ViaEuropa®

Zväz stavebných podnikateľov Slovenska ako jediné zamestnávateľské združenie v stavebnom odvetví dlhodobu pracuje na zlepšovaní podmienok na jeho rozvoj tak, aby boli slovenskí stavbári schopní úspešne zvládnuť všetky výzvy, ktoré budúcnosť prináša. V rámci dlhodobej stratégie obnovy budov treba okrem výstavby budov s takmer nulovou potrebou energie (nZEB) do roka 2050 prispôbiť obnovu budov nasledujúcim cieľom: znížiť emisie skleníkových plynov o 80 až 95 %, dosiahnuť vysoko energeticky efektívny a dekarbonizovaný fond budov a uľahčiť transformáciu existujúcich budov na budovy nZEB.

Ročná miera obnovy budov v členských štátoch Európskej únie sa však pohybuje v rozmedzí len od 0,4 do 1,2 %. Prítom na dosiahnutie zámerov Európskej ekologickej dohody [1] sa rýchlosť dekarbonizácie budov bude musieť aspoň zdvojnásobiť. Podľa tejto dohody by sa členské štáty mali v nastupujúcej dekáde **zapojiť do „vlny obnovy“ verejných i súkromných budov**. Má nielen vyriešiť energetickú hospodárnosť budov, ale aj cenovú dostupnosť bývania. Okrem dôslednejšieho presadzovania dohodnutých cieľov v energetickej hospodárnosti budov a prehodnotenia dlhodobých národných stratégií členských štátov v oblasti obnovy [2] pripravuje Európska komisia aj niekoľko novínok. Komisia posúdi možnosť **zahrnúť budovy do európskeho obchodovania s emisiami**. Tento návrh nie je nový, už pred 15 rokmi sa objavili návrhy na zaradenie domácností do systému, ktorý by ich motivoval znižovať spotrebu energií, inak by čelili emisným príplatkom, ktorých výška by sa odvíjala od ceny povoleniek na emisie CO₂ na európskom trhu. Vtedy však ešte neboli pripravené podmienky. Ďalšou významnou zmenou bude **novelizácia nariadenia EÚ o stavebných výrobkoch**. Jej cieľom je integrácia

stavebného sektora do bezodpadového obehového hospodárstva, digitalizácia fondu budov a zvýšenie jeho odolnosti proti zmene klímy. Komisia zároveň **podporí obnovu budov značnými investíciami** vrátane inovačných systémov financovania z programu InvestEU. Až 30 % prostriedkov z fondu InvestEU sa použije na boj proti klimatickým zmenám. Prispeje aj skupina Európskej investičnej banky (EIB), ktorá sa zaviazala zvýšiť svoj cieľ v oblasti klímy na 50 %, čím sa stane európskou klimatickou bankou. Okrem toho sa v rokoch 2021 až 2027 preinvestuje z Kohézneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja prinajmenšom 108 miliárd eur na projekty súvisiace s klímou a so životným prostredím. Na inovácie a podporné aktivity vyčlenila komisia v nových programoch Horizont Európa a Life viac ako 35 miliárd eur. Plynulý prechod na tieto programy má zabezpečiť nielen 1,35 miliardy eur v poslednom roku Horizontu 2020, ale aj dodatočná výzva v celkovej sume takmer 1 miliarda eur operatívne zaradená do programu v tomto roku, špecificky zameraná na podporu cieľov Európskej zelenej dohody [1]. Zväz stavebných podnikateľov Slovenska si uvedomuje potrebu zaoberať sa

otázkou výstavby budov nZEB a obnovy budov, ktoré budú viesť k uhlíkovej neutralite. Z nich vyplývajúce technické a technologické problémy možno zvládnuť iba s dostatočným množstvom kvalifikovaných odborníkov, a to nielen inžinierov, ale aj remeselníkov. Keďže už dnes pracujeme s novými materiálmi a vyžadujú sa nové postupy, je potrebné pripraviť doterajších skúsených remeselníkov a odborníkov na dobré zvládnutie týchto nových požiadaviek a technológií. Aj z toho dôvodu bude zväz na tohtoročnej konferencii Fórum slovenského stavebníctva 2020 diskutovať na tému Dlhodobá stratégia obnovy bytových a nebytových budov. Otázka znie: Sme pripravení uchopiť túto šancu a premeniť ju na úspech v rozvoji bývania a obnovy fondu budov? Nájdem dostatok vyškolených odborníkov, ktorí budú schopní zabezpečiť obnovu budov s požadovanou energetickou hospodárnosťou a vo vysokej kvalite zastavaného priestoru, poskytujúceho úžitkové vlastnosti novej generácie pre užívateľov budov? Európska komisia a jej Agentúra pre malé a stredné podniky podporuje prípravu programov vzdelávania v tejto oblasti už niekoľko rokov. ZSPS v spolupráci s ďalšími partnermi na Slovensku, ale aj

Obr. 1 Modely stavebných konštrukcií používané na školenia remeselníkov o požiadavkách na energetickú hospodárnosť budov.

v zahraničí, dosiaľ implementoval projekty StavEdu a ingREeS, ktoré našli pokračovanie v projekte CraftEdu.

CraftEdu nadviazal na deväť prierezových programov pripravených v rámci projektu StavEdu rozvojom kvalifikačného rámca pre zelené zručnosti v stavebnom sektore a prípravou ďalších siedmich programov zameraných na remeselníkov s dôrazom na domy s takmer nulovou potrebou energie. Programy zahŕňajú aj technológie v inteligentných budovách, e-mobilitu a zapracujú výsledky pilotného projektu zameraného na definovanie indikátora inteligentnej pripravenosti budov.

Projekt je implementovaný v Bulharsku, Českej republike, na Slovensku a v Rakúsku. Celkovo sa do projektu zapojilo deväť partnerov reprezentujúcich stavebný sektor, vzdelávacie inštitúcie a malé a stredné podniky. Rovnako aj celý rad stakeholderov, ktorých cieľom je podpora remeselníkov, ďalšieho vzdelávania v oblasti energetickej efektívnosti a využitia obnoviteľných zdrojov energie, podpora obnovy budov, ako aj stavebných firiem a ich dodávateľov.

Projekt sa zameriava aj na tieto hlavné potreby a prekážky, ktoré predprojektová analýza zdôraznila v cieľových krajinách:

- nízka kvalita stavebných prác, ktoré priamo ovplyvňujú energetickú hospodárnosť budov,
- štrukturálne zmeny v stavebníctve súvisiace s priemyselnou revolúciou 4.0 a technologickými zmenami súvisiacimi s energetickou hospodárnosťou budov

a rozvojom obnoviteľných zdrojov energie, • zníženie počtu žiakov v stavebných odborných školách a nízky záujem mládeže o stavebný priemysel.

Projekt ďalej rozvíja spoluprácu v strednej Európe medzi Českou republikou, Slovenskom, Maďarskom a Rakúskom a uľahčuje prenos know-how a skúseností z viacerých projektov implementovaných v tomto regióne, ako napríklad StavEdu a NewCom so zameraním na remeselníkov, ako aj projektu Net-Ubiep, o ktorom sme písali v aprílovom vydaní v minulom roku. Spracovanie jednotiek učebných výstupov pre zelené profesie v stavebnom sektore prispieje do spracovania európskeho rámca kompetencií s cieľom pomôcť rozvíjať a hodnotiť vedomosti a zručnosti v oblasti zmeny klímy a udržateľného rozvoja, ku ktorému sa Európska komisia zaviazala, a takisto prispieje do revízie kvalifikačných štandardov, ktorú začala Sektorová rada pre stavebníctvo, geodéziu a kartografiu v rámci zručností národného projektu pod záštitou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Štátneho inštitútu pre odborné vzdelávanie.

Týmto projektom umožní šírenie ďalšieho vzdelávania pre remeselníkov. Na tento účel spracovala Európska komisia návrh podmienok pre **Európsky sociálny fond**, ktorý zohrá kľúčovú úlohu v proaktívnej rekválifikácii a proaktívnom zvyšovaní úrovne zručností. Len takto môžeme uchopiť šancu, ktorá sa ponúka slovenskému stavebníctvu, na zabezpečenie

dlhodobého rastu a zvýšenia kvality bývania a jeho širšej dostupnosti pre obyvateľov vrátane mladých ľudí, či už formou vlastníctva, alebo rozvojom nájomného bývania. Zároveň to pomôže naplniť zábery a záväzky Slovenska, ktoré vyplývajú z Európskej zelenej dohody. Projekt podporil aj široký dialóg stakeholderov o dôležitých legislatívnych a regulačných otázkach, od ktorých závisí úspešné zapojenie Slovenska do „vlny obnovy“ verejných i súkromných budov v Európskej únii. ❖

CraftEdu

Tento projekt získal finančné prostriedky z programu Európskej únie pre výskum a inovácie Horizont 2020 na základe Dohody o grante č. 785036 – CraftEdu.

Literatúra:

- [1] Oznámenie Európskej komisie: Európsky ekologický dohovor, COM (2019) 640 final
- [2] Prebhe v roku 2020 v zmysle požiadaviek smernice 2018/844/EU final

IZSPS ZVÄZ STAVEBNÝCH
PODNIKATEĽOV
SLOVENSKA